

Motion till riksdagen 2018/19:2811

av **Marta Obminska m.fl. (M)**

Skydd för medieredaktioner

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda behovet av ytterligare åtgärder för att värna tryck- och yttrandefriheten och utveckla arbetet mot hot, våld och andra olagliga angrepp mot journalister och medieredaktioner och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den fria åsiktsbildningen är en del av grunden för Sveriges demokratiska styrelseskick. Tryck- och yttrandefriheten är förutsättningar för den fria åsiktsbildningen. Det är därför av stor vikt att mediepolitiken har en tydlig koppling till hur tryck- och yttrandefriheten fungerar, inte bara konstitutionellt, utan också i praktiken. I många länder utmanas det fria meningsutbytet av hänsynslösa ledare och repressiva lagar. Sverige har en lång tradition av att stå upp för journalistiken både nationellt och internationellt. Det betyder dock inte att svensk journalistik inte utmanas. De exakta siffrorna beror på vilken studie som ligger bakom, men vi vet med säkerhet att många journalister och medieredaktioner utsätts för hot, trakasserier och våld på grund av sin rapportering. Att stå upp för tryck- och yttrandefriheten handlar inte bara om att stoppa politiskt förtryck. Staten har ett ansvar för att förebygga och stoppa hot och våld som enskilda och organisationer riktar mot dem som utnyttjar dessa friheter.

Under de senaste åren har hot och våld mot journalister hamnat extra mycket i fokus. Den 7 januari 2015 utfördes terroristattentatet mot tidningen Charlie Hebdo i Paris. Attacken var ett angrepp på yttrandefriheten och demokratins fundament. Med anledning av attentatet anordnade riksdagens konstitutionsutskott en utfrågning om journalisters och medieredaktioners säkerhet och arbetsförutsättningar. Under utfrågningen talades bland annat om förekomsten av hot och trakasserier mot svenska journalister i Sverige och den själv censur som detta kan leda till. Svenska Journalistförbundet undersöker regelbundet förekomsten av denna typ av problem bland sina medlemmar. När förbundet senast frågade sina 17 000 medlemmar framkom att minst 1 000 av dessa hade utsatts för påtryckningar och kränkningar de senaste fem åren. Nästan 300 uppgav

att de påverkats i sin bevakning eller låtit bli att skriva om ämnen som en följd av att de blivit utsatta för påtryckningar, trakasserier eller hot. Problemet är verkligt och förekommer i högsta grad i Sverige.

Hot kan ta sig uttryck på flera sätt. Journalister kontaktas inte bara på både jobbet och i hemmet, det är också vanligt med forum på internet där hat och hot sprids. Det är tydligt att den tekniska utvecklingen inte bara innebär möjligheter utan också medför nya prövningar för det fria ordet. I samtal med journalister samt representanter för medieföretag och mediebranschens organisationer blir det tydligt att det finns många områden där det allmännas arbete skulle kunna förbättras. En del förslag rör konkret säkerhetsarbete, till exempel bättre stöd från polisen till mindre redaktioner, förbättrad säkerhet för journalister när de på plats i domstolen bevakar rättegångar eller skärpta straff för hot mot journalister och medieredaktioner. Andra förslag handlar om behovet av opinionsbildning för att påverka människors attityder till och respekt för granskande journalistik och öppen debatt, bättre tillsyn av internetforum där hat och hot flödar och att skolan bör bli bättre på att förmedla hur fria medier är en viktig förutsättning för ett demokratiskt samhälle. För att hindra en utveckling där den fria åsiktsbildningen hotas av själv censur och minskad attraktivitet för det journalistiska yrket bör en utredning tillsättas för att utreda behovet av ytterligare åtgärder för att värna tryck- och yttrandefriheten och utveckla det förebyggande och förhindrande arbetet mot hot, våld och andra olagliga angrepp mot journalister och medieredaktioner. Utredningen bör inte ha ett rent polisiärt perspektiv, utan ses som en del av demokratipolitiken och det demokratipolitiska arbetet för ett fritt och öppet samhälle. En sådan utredning bör ske i nära samråd med journalister och branschföreträdare för att på så sätt ta del av de många erfarenheter och idéer som finns inom professionen.

Marta Obminska (M)

Ida Drougge (M)

Louise Meijer (M)

Erik Ottoson (M)

John Widegren (M)